

Lerøy: Over 700 listeriafunn i slakteri

På litt over ett år er det funnet listeria over 700 ganger i Lerøys Midts lakseslakteri. Dette skjedde samtidig som sju svensker døde under et smitteutbrudd i Sverige hvor laks fra Lerøy var involvert.

Nyheter Sport

Dokumentar

Bjørn Olav Nordahl
Journalist

Maria Hasselgård
Journalist

Leder

Når omdømmet faller i fisk

10. feb. kl. 12:23

Norge Siste nytt Dokumentar Klima NRK Ytring

Mattilsynet mener syk og selvdød laks var på vei til forbrukerne

Livløs laks fløt i vannet og ble slaktet for å selges som mat, ifølge Mattilsynet. Tilsynet svarte med å stanse slaktingen ved Lerøy Seafoods oppdrettsanlegg på Reitholmen.

Ole Reiert Omvik
Journalist

Anne Cecilie Riemen
Journalist

Publisert 11. okt. 2023 kl. 07:32
Oppdatert 23. okt. 2023 kl. 15:38

Finansavisen

Rekordhøy dødelighet for oppdrettslaks

Dødeligheten blant oppdrettslaks fortsetter den vonde trenden. I 2023 døde nærmere 63 millioner.

Publisert 5. feb. 2024 kl. 13:54

Lesetid: 1 minutt

Viktig med eit offentlig, fagleg, kunnskapsgrunnlag!

Fiskehelse rapporten 2023

Neslecelle forstørret 15.000 ganger. Maneter har nesleceller med gift og mothaker for å lamme og fange bytte, men nesecellene kan også skade fisk – og mennesker. Bildet er tatt med skanning elektronmikroskop og fargelagt.
Foto: Jannicke Wik-Nielsen, Veterinærinstituttet

Positive funn i 2023:

- ✓ Nedgang i tilfeller av meldepliktig pankreassjuka (PD)
- ✓ Nedgang i pasteurellose (bakteriesjukdom Vestlandet)
- ✓ Nedgang i handteringskrevjande avlusningsmetodar spes. termisk
- ✓ Reduksjon i utsett av rensefisk
- ✓ Auka fokus på biosikkerhet og vaksinasjon

Foto: P.A. Sæter, Åkerblå

Foto: Erling Svensen

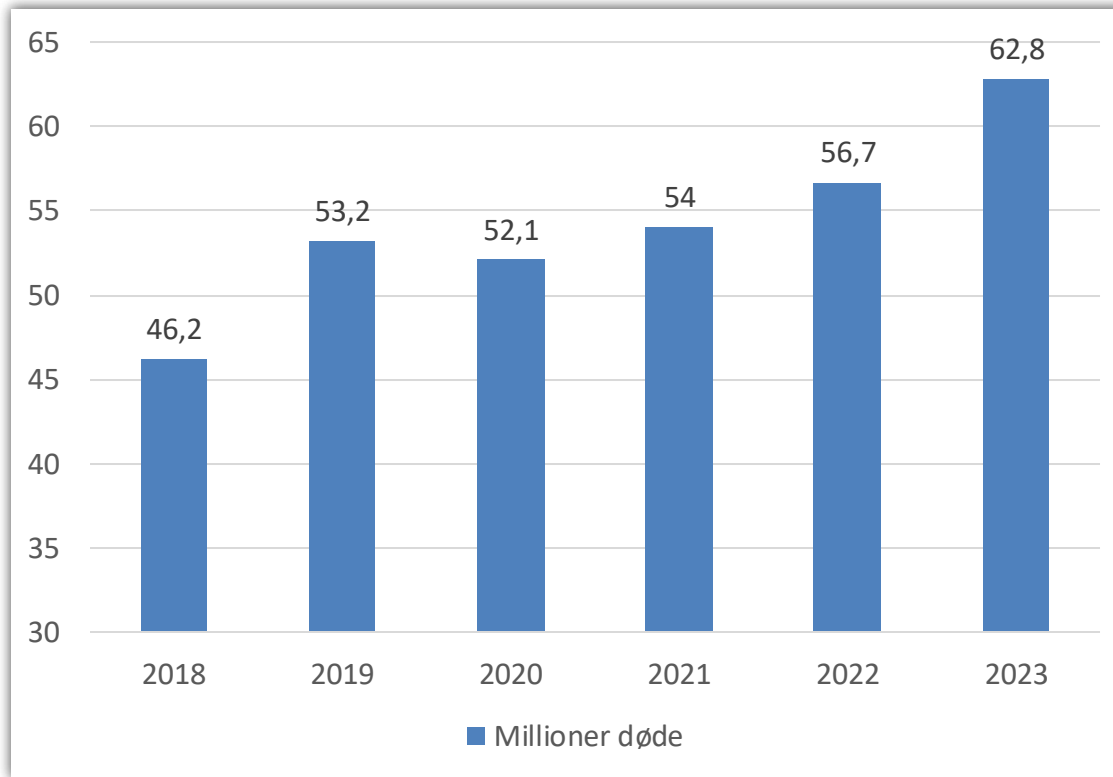
Negative funn i 2023

- ✓ Rekordhøg dødelighet for oppdrettslaksen i sjø
- ✓ Auke i vintersår/sår-problem
- ✓ «Perlesnormanet-angrep»: 57 rapporterte skadetilfelle (4 i 2022)
- ✓ Spreiing (geografisk) av kompleks gjellesjukdom
- ✓ Pankreassjuka (PD) nord for endemisk område
- ✓ Auke i bakteriell nyresjuka (BKD)

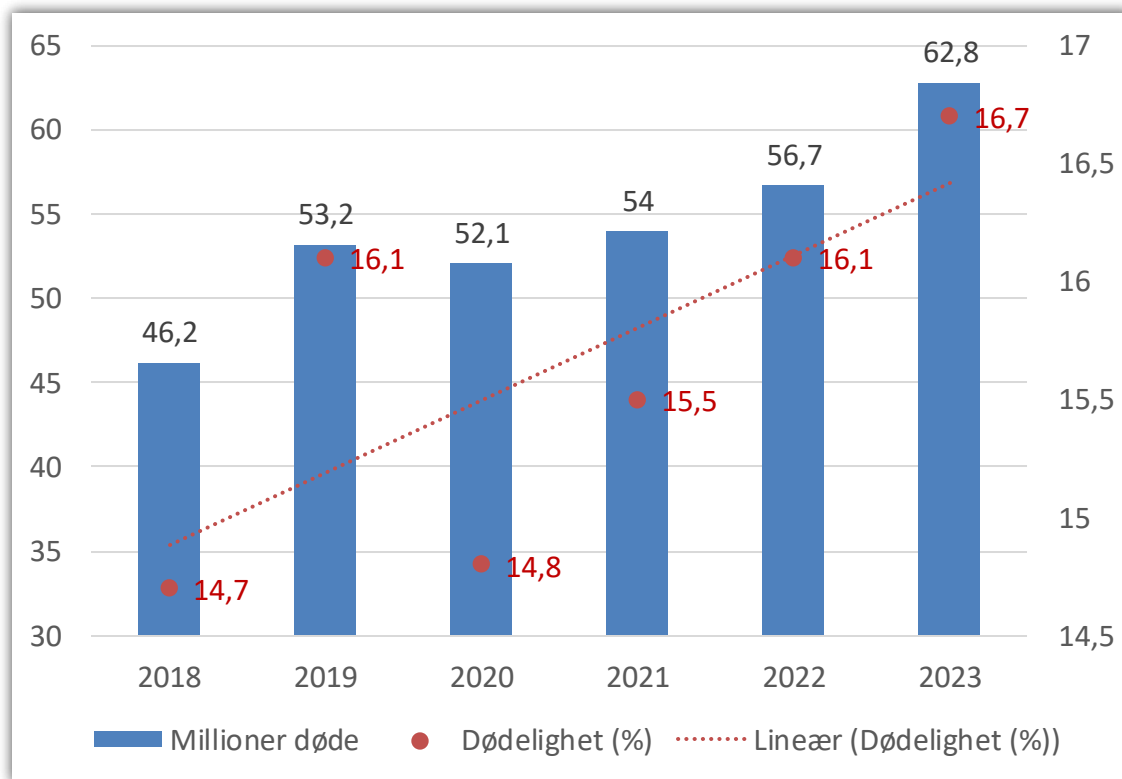
62,8 millionar matfisk laks døde i 2023

Utvikling i årleg rapporterte døde (antall) matfisk laks

Årleg døde (antall) og dødelighetsrisiko (%) matfisk laks

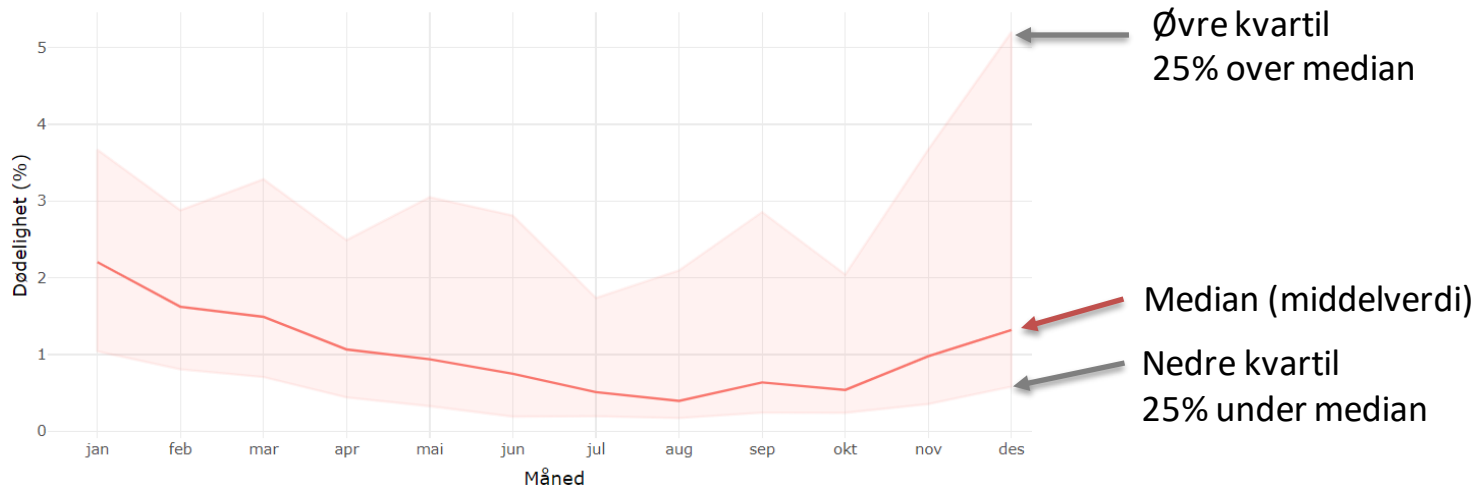
Månedlig biomasse rapportering til

Per lokalitet, per merd:

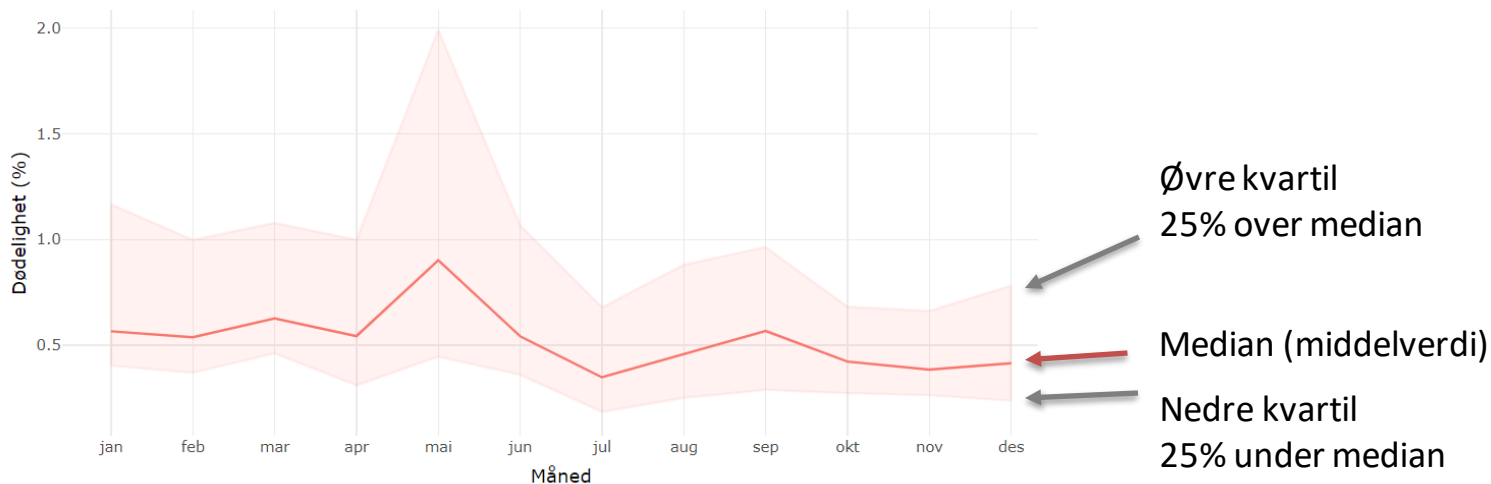
- Biomasse (kg, tonn), antall
- Utsett av fisk (antall, årsklasse)
- Utslaktingskvantum (antall, vekt mm.)
- Tapte fisk (antall):
Dødfisk, utkast, rømte, annet

Månadlege dødsrater (%) matfisk laks i PO3 (Karmøy til Sotra) i 2023

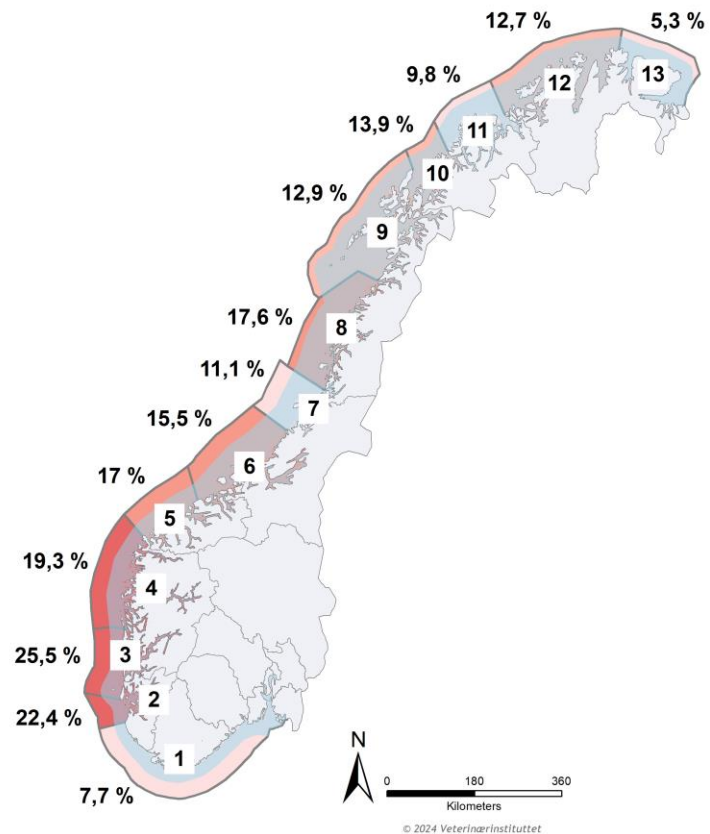

<http://apps.vetinst.no/Laksetap/>

Månadlege dødsrater (%) matfisk laks i PO9 (Vestfjorden til Vesterålen) i 2023

<http://apps.vetinst.no/Laksetap/>

Dødelighetsrisiko (%) matfisk laks 2023 per produksjonsområde PO1-PO13

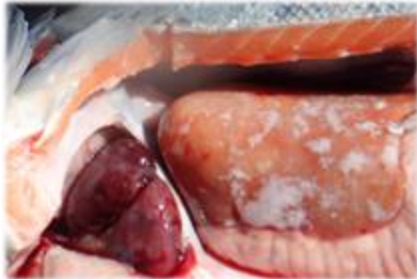
Nasjonalt 16,7%

AquaCloud
By NCE Seafood Innovation

- ✓ Fiskehelsedatabasen:
Industriinitiativ – dagleg datastrøm frå oppdrettar til «AquaCloud»
- ✓ Nasjonal deltaking: 43%
(matfisk laks) i 2023
- ✓ **Dødfisk kategorisering** med kodesystem utvikla av NMBU og inkludert i Norsk Standard NS 9417:2022

A Infeksjons- sykdommer

A 01 Virussykdommer
A 01.170 Hjertesprekk
(CMS)

B Miljøforhold

C Skader (traumer)

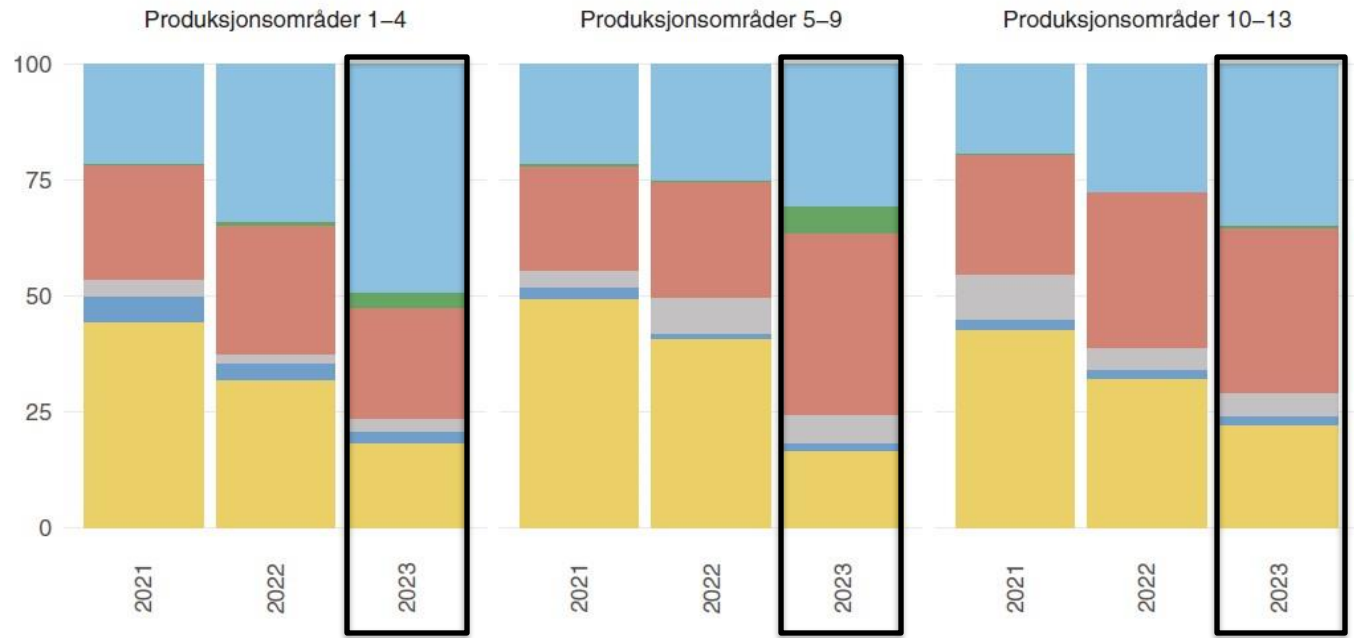
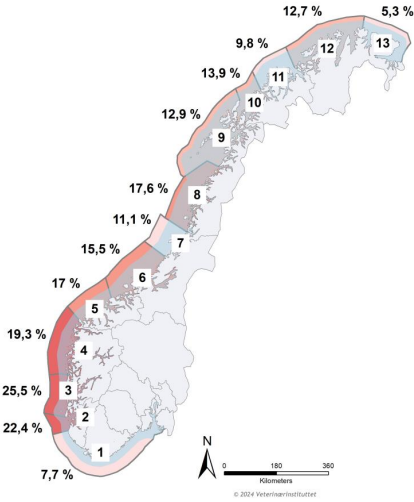
D Fysiologiske årsaker

E Andre årsaker

F Ukjent årsak

Dødsårsaker fra AquaCloud per januar 2024

- A Infeksjonssykdommer
- C Skader (traume)
- E Andre årsaker
- B Miljøforhold
- D Fysiologiske årsaker
- F Ukjent årsak

Spørjeundersøking fiskehelsepersonell 2023: Topp 10 helseproblem matfisk laks

1. Mekaniske skader relatert til avlusning → skader/traume C
2. Kompleks gjellesjukdom → infeksjonssjukdom (A) og/eller ukjent årsak (F)
3. Vintersår (*M. viscosa*) → infeksjonssjukdom (A)
4. Hudsår (ikkje spesifisert) → skader/traume C
5. Manet-skader → miljøforhold (B)
6. CMS → infeksjonssjukdom (A)
7. HSMB → infeksjonssjukdom (A)
8. Pasteurellose → infeksjonssjukdom (A)
9. Tapersyndrom → andre årsaker (E) og/eller ukjent årsak (F)
10. Atypisk vintersår (*Tenacibaculum* sp.) → infeksjonssjukdom (A)

Hovedårsaker (frå AquaCloud) til at matfisk laks døydde i 2023:

1. Infeksjonssjukdomar (38 %)
2. Skader/traume (33 %)
3. Ukjent årsak (19,5 %)
4. Fysiologisk årsak (4,5 %)
5. Miljøforhold (3 %)
6. Andre årsaker (2 %)

Samsvar mellom klassifisering dødsårsaker og andre datakjelder til Fiskehelse rapporten -> kvalitetssikring av kategorisering og datakilde

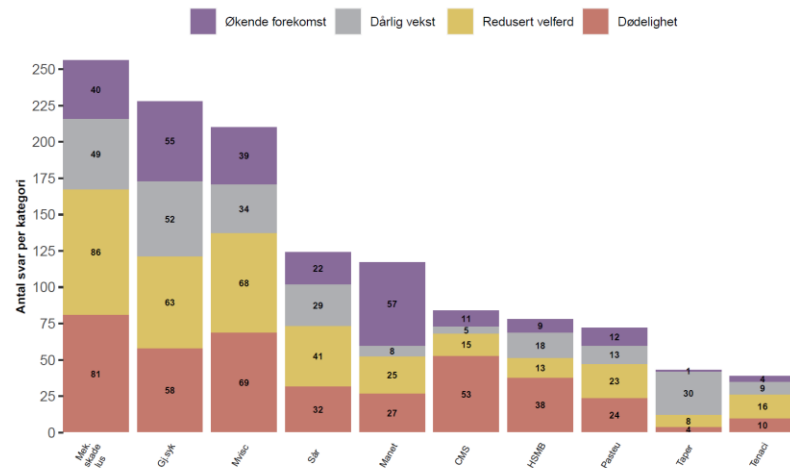

“Dyrevelferden må opp,
dødeligheten må ned”

Tidl. Fiskeriminister
Cecilie Myrseth

Hvordan?

- Identifisere de viktigste driverne - her vet vi mye
 1. Forebygge (smitte, skader)
 2. Begrense (smitte, skader)
- Måle, evaluere evt. revidere
- Kommunisere - dele!

*Faglig ambisiøs, fremtidsrettet og
samspillende - for Én helse!*

Veterinærinstituttet
— *Norwegian Veterinary Institute*

www.vetinst.no